

1927

ZBORNİK

OKTOBER

VERSKI LISTIČ ZA OTROKE

JASELCE

Decembrska številka
- bo nosila naslov -

„BOŽIČNICA„

Izide na 48 straneh
z mnogimi sličicami,
povesticami in z ob-
širno božično liturgi-
čno razlago. Prosimo
porabite to agitacijsko
številko, da pridobite
- nove, če mogoče -
celoletne naročnike.

**Naročnina za „Jaselce“
za celo leto 1928. bo znašala
pet lir**

Uredništvo in uprava „Jaselc“
Gorizia - Riva Piazzutta 18 - Gorica

DR. JURAJ DOBRILA OČE, BUDI VOLJA TVOJA!

Molitvenik s poukama i
uputama za bogoljubljan
život. Jednaesto izdanje

Izdao Božo Milanović, svećenik

Na 470. stranicama
ovaj molitvenik donosi
najkrasnije, izvorne na-
rodu omiljene molitve
za svakdanju pobožnost
- za službu božju i -
za svu crkvenu godinu

**Naruća se u Katoličkoj
- knjižari u Gorici -**

Gorica 1927
Tiskala Katolička tiskara

Za cerkvene zборе priporočamo:

Vinko Vodopivec:	16 evharističnih pesmi	L 6
„ „	12 Marijinih pesmi	6
„ „	Lavretanske litanije	2
„ „	Pesem za posvečenje cerkva „ 2	
David Doktorič	Dve evharistični pesmi	3

Katoliška knjigarna v Gorici Via Carducci 2.

Za mladino priporočamo:

Slepi slavčki. Povestice za mladino. Karel Širok. Slikal Avgust Černigoj, Krasna izdaja. Vezana. 120 str. L 5. — *Matčki in patčki.* 85 najlepših pesmi za otroke zbral Fr. Bevk. Nevezano L 3, vezano L 4. — *Mladini.* Spisal Ksaver Meško. Z ilustracijami Milka Bambiča. Navadna izdaja L 5, gosposka izdaja L 8. — *Kolački,* otroška čitanka s 40 slikami. Cena 2 liri.
Katoliška knjigarna v Gorici.

Z B O R N I K

SVEČENIKOV SVETEGA PAVLA

Dr. Ant. Zdešar, C. M.:

Naša zanemarjena volja.

Francoski pisatelj Payot pravi v svoji knjigi o izobrazbi volje, da se je od dobe enciklopedistov in do velike revolucije v 18. stoletju naglašala v individualnem in socialnem življenju beseda dolžnost, od konca 18. stoletja pa da je do bila glavni naglas beseda pravica in da je dolžnost skoraj zapadla pozabi. Tako sodi Francoz ven iz svojih razmer.

Na Nemškem pa je šlo zadnji dve stoletji skoraj vse izobraževalno delo za golim intelektualizmom in je skoraj popolnoma v nemar puščalo izobrazbo volje. V tej atmosferi smo bili vzgojeni po naših javnih učiliščih tudi mi. Pri vzgojili so nam neko polkulturo. Izobraževali so nam naš razum, za drugo veliko in važno duševno zmožnost, za našo voljo, se pa niso brigali. In tako je današnji svet poln polizobražencev, čisto poln — akademskih divjakov.

Če k francoskim pravicam in k nemškemu intelektualizmu še pripomnimo, da je materializem tudi vrgel med vse svoje geslo, geslo o uživanju, pa bi bila s tem precej označena smer, v kateri se danes nasplošno izživlja široki svet. V tem okuženem ozračju živi naša volja, omadeževana, s prestola pahnjena kraljica, prezirana in neizobražena. Kraljica bi morala biti. A oslabela je že po izvirnem grehu, često še bolj oslabela vsled dedne obremenjenosti, često in bolj vsled osebnega nerednega življenja; alkoholizem in neredne strasti, zlasti neredno spolno uživanje slabé in uničujejo živčevje, posebno možganski aparat, torej orodje, s katerim duša v predsmrtnem življenju ne samo spoznava, ampak tudi hoče; grešne navade kujejo našo voljo v železne srajce.

In nad nami večno nespremenljive zvezde vodnice, kategorični božji impe-

rativi, naš veliki cilj: Estate ergo vos perfecti, sicut et Pater vester coelestis perfectus est, naša bogopodobnost, spričo egocentričnosti širokega sveta Bog naše solnce, okoli katerega se mora sukati naše življenje — pred koliko nalogo stoji tu naša oslabela in neizobražena volja!

Gotovo, privlačno silo do nje imajo naše velike krščanske ideje; gotovo, pomaga ji milost ali volja mora tudi sodelovati. In vprav za to sodelovanje nam je treba močne izobražene volje.

V čem je ta izobraženost? Prvič v tem, da more močno hoteti, drugič, da močno hoče to, kar je v soglasju z večnimi božjimi zakoni. Razum izobrazujemo materialno in formalno; prvo, da si naberemo čim večjo zalogo znanja, drugo, da znamo pravilno, bistro in globoko misliti in spoznavati. Tako je tudi formalna izobrazba volje v tem, da moremo močno in vztrajno hoteti, materialna pa v tem, da »delamo resnico«, da živimo po resničnih zakonih večne Resnice in ne padamo v dejanja, ki jih imenuje sv. pismo »opera mortua« (Hebr. 6, 1; 9, 14). Ker smo kristjani, se nasplošno zavedamo, kako potrebna nam je ta materialna izobrazba volje, ali nujnosti formalne izobrazbe se tako malo zavedamo in tako tudi materialne ne dosegamo.

Toda smo li res ostali popolnoma brez te izobrazbe volje? Skoraj samo Cerkev nam jo je nudila, materialno in formalno. Cerkev in pa krščanska hiša s svojo krščansko vzgojo. Naši starši, zlasti naše krščanske matere, ne vedo nič o učni pedagogiki, ali njih velika pedagogika je evangelij, ki ga skušajo odločno vcepiti otrokom v srce in življenje. In ta evangelij zahteva samozatajo in močno voljo. In kako mojstrsko znajo zadržati po krščanstvu vzgojene matere na pravo struno pri otroku! Že retor Libanij, ki je hotel pridobiti na svojo stran

svojega učenca, pozneje svetega Janeza Zlatoustega, seveda brez uspeha, je občudoval njegovo mater Anthuzo in zaklical: »Kakšne matere imajo ti kristjani!«

Zavedajmo se torej, da bomo duhovniki tem bolj vzgajali voljo naših ljudi, čim bolj jih pritegnemo h krščanstvu. Za izobrazbo volje je velikanskega pomena to, kar imenujejo inspiracijo volje. Velike ideje s privlačno silo inspirirajo voljo. In kje dobimo večjih idej kakor v krščanstvu! Pokažimo ljudem v dobro izdelanih pridigah vso veličino in lepoto teh naših krščanskih resnic. Če te jasno spoznane resnice bodo navdale voljo z močjo in jo bodrile k vztrajnosti.

Ali ne ostanimo samo pri indirektni inspiraciji volje: izobražujmo voljo naših ljudi tudi direktno. Mi sami se moramo zavedati, da je ta direktna izobrazba neizogibno potrebna, a tudi v ljudeh moramo buditi to zavest. Posebno se morajo tega zavedati starši in vzgojitelji. Zavedati se morajo, da je le v tem samopremagovanju temeljni pogoj za pravo krščanstvo; zavedati se, kako slabi smo vsled posledic izvirnega greha; zavedati se, da bo le močna volja kos naši prvi in glavni življenjski nalogi: biti v čast in slavo božjo z bogopodobnostjo naših duš ter si tako zagotoviti pravo srečo in blaženost tostran in onstran groba. Zavedati se moramo v živno, da nam je treba več askeze. Dajmo tej besedi zopet njen pravi, tako lepi pomen! Če nas ali druge straši nejasna ideja o askezi, dobro: zamenimo to besedo z drugo. Recimo gimnastika volje, izobrazba srca, izobrazba volje, srčna kultura ali kakor hočemo, da le dosega mo cilje askeze. Ne bodimo krščanski intelektualisti, češ, da so ljudje le v krščanstvu dobro poučeni, pa zadostuje in bodo dobri. Pouk je potreben, ali to še ni vse: vzgajajmo jim tudi voljo.

Koliko prilike imamo za to pri spovedih, posebno pri spovedih ex devotione, zlasti pri ženskah. Ne dajajmo ženskam toliko »lepih naukov« — ravno teh najbolj iščejo, ker je taka pobožnost zelo počeni — ampak zahtevajmo

od njih samopremagovanja, premagovanja v jezi, opravljalnosti, nevoščljivosti, ničemurnosti itd.

Lepo priliko za to nam nudi šola. Vzgajajmo otroke k abstinenци, k redu, k resnicoljubnosti, k vestni marljivosti in točnosti. Koliko premagovanja v vsem tem! Bodrimo jih k temu pravemu junaštvu!

Otroci imajo često fin čut za premagovanje in jih veseli, če se jim reče, da je to junaštvo in da so storili nekaj lepega. In za to lepoto ima ravno nedolžna duša skoraj več smisla kakor odrasli človek.

Marijine družbe, tretji red in prosv. društva morejo in morajo postati iz vrstna šola za izobrazbo volje. Poudarjajmo zlasti pogosto točno vršenje stanovskih dolžnosti, pa najsi bodo še tako puste in dolgočasne. Če jih vršimo z ozirom na Boga in naš duhovni napredek, jim vlijemo duha in ne bodo več duhomorne. Dekleta vzgajajmo v ljubezni do snage in reda, v ljubezni do dela, da znajo delo videti in da vsako delo urno in zlasti točno in dobro opravijo. Koliko nadvlade duha nad leno in komodno površnostjo je v takem delu! O, delo vzgaja! Povejmo n. pr. našim služkinjam, a tudi vsem drugim delavcem in opozorimo na to vse vzgojitelje, da človek nima plačila za svoje delo samo v zaslužku, ki ga mu prinaša, marveč zlasti v tem, da vestno, marljivo in točno delo utrjuje in blaži njegov značaj, izobrazuje njegovo voljo. Kdor pa ne dela vestno in dobro, ima od tega izgubo sam, ker ga dela tako delo nepoštenega, zahrbtnega in brezznačajnega. — Povejmo mladini, da je uživanje suženjstvo, da bodo ostali vse življenje duševni pohabljeni, moralne krevlje, če si ne bodo znali podvreči mesenosti in čutov nadvladi duha. Alkoholizem, nevarne plesne zabave in še nevarnejše znanje v predzakonski dobi bomo premagali samo s tako mladino, ki ima močno, kultivirano voljo. Samo potem, če se bo privadil mladi človek boju zoper vsako zahtevo mesenosti, bo mogel

premagovati te nevarne in močne sovražnike.

Še bolj utrjene in močne volje pa je treba v človeku zoper spolno strast! Navajajmo mladino v vseh stvareh k samozataji, k živi zavesti, da žival, ki je v človeku, ne sme vladati: če pridejo potem napadi od strani spolnega nagona, jih bodo dobili ti napadi močne in obožene. Samo rod z močno voljo bo tudi čist rod. Pedagogi iz vseh taborov, ne samo iz katoliškega, naglašajo za spolno nevarnost živo potrebo te vsestranske vzgoje naše volje. Kjer je ta zanemarjena, bodo specialna sredstva proti nečistosti malo ali ne bodo sploh nič pomagala.

Kako žalosten je pogled na očeta, gospodarja, zapravljenca in pijanca! Žena nesrečna, otroci fizično in moralno zapisani pogubi, materialna in moralna beda, uničena družina! In zakaj? Ker je tak človek brez trdne in izobražene volje, strast požrešnosti in uživanja mu je izpila končno vso moč, kar jo je še bilo v njegovi nekultivirani volji!

In koliko tragike včasih v življenju našega akademičnega izobraženstva, n. pr. v življenju Prešerna, Levstika, Aleševca. Da bi bil imel prvi več odporne moči proti Bahu in Veneri, kaj bi bili bržkone še dobili od tega pesniškega genija! Kako vse drugačen, zanj in za nas vse selejši bi bil potek Levstikovega življenja, da je znal bolje krotiti jezo in trmo! Če čitaš Aleševčev spis »Kako sem se jaz likal«, se moraš smejati; a ko si vse do konca prebral in se spomniš, kako se je Alešovec razvil naprej do svoje smrti, se zaveš, da si bral — tragedijo. Kako nadarjen človek, ali neukročena lahkoživost je uničila te krasne talente. In tako dalje, in tako dalje. Nič bati, prava askeza ne naredi iz človeka topega filistra ne ljudomrznega rigorista, marveč ustvari v človeku harmonično ravnovesje vseh zmoglosti in ob takem dušnem zdravju je podan prosti razmah vsem prirojenim talentom.

Ne pozabimo pri izobraževanju volje zlasti na veliki pomen pokorščine. Pomnimo dobro, da jo zahteva že naša narava.

Čim je človek po vsej svoji naravi družabno bitje, ki je ustvarjeno za družbo in za društva, že stopi v veljavo pokorščina kot nujen postulat. Notranja forma družbe je avtoriteta; ta družni člani družbe v eno, v družbo; brez nje razpade vsaka družba. Korrelat avtoritete pa je pokorščina. Kjer ni te, kjer avtoriteta ni priznana od pokorščine, je avtoriteta prazna, samo flatus vocis in družba tudi razpade. — Ali ne samo v socialnem oziru je pokorščina nujna, marveč se ob njej izobrazuje in krepi tudi vaša volja. Privežite ob pokorščino slabotno voljo in okrepila se bo ob njej; privežite ob njo drugi ekstrem, trmasto voljo, in izgubila bo trmo in ostala bo samo še trdna in močna. V današnjih časih, kjer se naglašajo posebno pravica in svoboda, smo se že skoraj odvadili pridigati o pokorščini. Četrta božja zapoved je že čisto vržena med staro železje. Vzdignimo jo iz pogube in očistimo jo rje, saj je tako važen činitelj v socialnem oziru in pri izobraževanju naše volje.

Naglašajmo zlasti premagovanje v vsakdanjih majhnih stvareh. Prilika za kaka velika premagovanja ni ravno toliko, za majhna pa vsak dan vse polno. Vzgojitelj ne sme trpeti površnosti. Res, da se premagujemo v majhnih stvareh, ali glavno je, da se premagujemo; s tem raste moč volje. Če pridejo potem velike prilike, nas bodo našle močne in pripravljene.

Še nekaj bo rodilo to izobraževanje volje: ljudje bodo pogosteje iskali pomoči v molitvi in v prejetanju sv. zakramentov. Čim začne človek posajati kraljico voljo na prestol, ki ji gre, se še le prav zave, kako slab je. Ne samo naše prigovarjanje, marveč tudi lastna skušnjava ga bo potem prepričala, kako zelo mu je treba dejanske milosti za močno hotenje, in ta skušnjava ga bo nekako avtomatično silila k molitvi in k pogostemu prejetanju sv. zakramentov.

Končno omenimo samo mimogredé, kolikega pomena je taka močna volja tudi za socialni in gospodarski procvit ljudstva. Lenoba je mati bede, močna,

vztrajna volja pa zmaguje vse težave. Kjer je delo, tam so uspehi. Znani izreki Salomonove modrosti o lenobi in o vztrajnem delu opravičujejo to opombo.

Naš narod je nasplošno sangvinik. Saj smo vobče umsko precej nadarjeni, ali volje smo preslabe, premalo vztrajnosti poznamo. Hvala večnemu Bogu, da je vera vendar še dokaj globoka v ljudstvu. Kaj bi bilo iz nas, če nas ob intelektualistični izobrazbi naših šol ne bi krepila in vzgajala sv. Cerkev, ta velika izobraževalka človeške volje! Bodimo zanaprej še popolnejši tolmači sv. Cerkve! Če smo se trudili za dobre kateheze, da bi otrokom in odraslim vernikom krščanske resnice kar le mogoče dobro razložili ter jih o njih dobro poučili, preučujmo v bodoče z isto skrbnostjo vprašanje: Kako nagniti voljo vernikov, kako jim voljo izobraževati, da bodo mogli uravnati svoje mišljenje, hotenje, čuvstvovanje in delovanje po večnih božjih zakonih? Zavedajmo se v dno duše važnosti te izobrazbe in da je prav tako potrebno izobraževati voljo, kakor razum. Proč s Sokratovim načelom, da že samo znanje dela človeka dobrega. Vzgaajmo pri otrocih, pri mladini, pri vseh močne volje. Hvala Bogu, zadnje čase imamo práv dobra literarna dela, ki obdelujejo to prej zanemarjeno polje dobro in temeljito. Še le potem, ko tako knjigo prebereš, se zaveš, kako široka vrzel zija v naši moderni kulturi, ker se je tako dolgo zanemarjala in se še vedno zanemarlja izobrazba volje. Preučimo to vprašanje znanstveno, a rešujmo ga zlasti praktično, v svesti si, da zdravimo tako eno največjih bolezní našega časa in našega subjektivnega krščanstva.

Za desetletnico

Krekove smrti.

Krekovo središče.

Moram reči, da sem dostikrat visel na Krekovih besedah, toda tako zamaknjen nikdar, kakor kadar je začel: »Go-

spodje, ima kateri sv. pismo pri rokah?« In takrat se je odprl nov svet biblijskih prizorov, ki so po par Krekovih stavkih oživel in tako naravno govorili in kretali, kakor da sem bil zraven. Nikdar ne pozabim hudomušnega vprašanja tistega slepca: »Ali hočete tudi vi postati njegovi učenci?« in pri tej priči so ga nabunkali in butnili skozi vrata, toda videl sem, se mi je zdelo, da se je tisti prej slepi revež vkljub brcam, ki ji je dobil, še pred vrati muzal, da je tako razkačil te podle poglavarje, ki so ga hoteli pravičiti, da bi utajil dobroto božjega čudeža, s katerim mu je Jezus oči odprl.

Toda najlepši trenutek je bil, kadar je prišel na vrsto oni Glavni iz sv. pisma. V razlagi Krekovih zgodb stoji, da je sicer tako strogi, odločni Janez Krstnik postal ves nežen in mehke, ko je zapazil, da se Jezus bliža. Toda nekam tako se je godilo tudi dr. Kreku, kadar je pokazalo evangelistovo mesto našega Gospoda. Takrat se mu je zjasnil obraz — kdo bi tedaj mislil na drenastega Kreka — kakor otroku in iz oči je sijalo, kdo pozabi te oči, ob taki priliki, — iz besed pa se je prikazal »naš Gospod«, kakor ga je Krek imenoval navadno. Kako ne bi ob takih prilikah nekaj našega srca ostalo pri Njem, ki je bil, že iz izraza držanja, sklepati, na sredi Krekovih misli. Ta, to Krekovo središče, in pa ono, pri čemer je tudi gorel Krekov izraz, kar je Gospod izrazil z besedami: »Misereor super turbam« — potrebno ljudstvo — to dvoje je bilo, je tvorilo in gibalo Krekovo življenje. To dvoje je skušal prenesti tudi v vsakega, s komur je prišel v dotiko.

Govoril sem s tovarišem Francetom Pečaričem, ki je tri leta pred mano zadržal semenišče, ali je kateri naju slišal kedaj koga tako govoriti o Izveličarju. »Nikdar nikogar,« je pritrdil gospod Pečarič. »Saj takrat ni bil navaden Krek. Bil je, kakor bi se bil spremenil,« je dostavil. »In kadar je nastopal za zapuščenno ljudstvo, tudi nima podobnega med meni znanimi ljudmi,« sem nadaljeval. »Pa kadar je govoril o sveti Evharistiji,« je še opomnil moj tovariš. Ven-

dar, ker je sveta Evharistija Jezus, lahko rečem: »To dvoje.«

Ljubezen do tega dvojega je tudi glavni znak Krekovih učencev. Značilno je bilo, ko smo se enkrat oklenili Krekovih osnovnih vzorov, nas je tudi med sabo zvezala vez neke čiste duševne ljubezni. Mi smo bili zadnji letnik, ki ga je učil nekaj mesecev ta oče našega zapostavljenega rodu. Toda v naših pogovorih je živel vsa štiri leta.

Preden smo šli po končanem četrtem letu na službo, smo sklenili poživiti še enkrat vzore svojega dela. Določili smo romarsko hišo pri sv. Joštu. Soudeležilo se je tega sestanka in razstanka tudi troje hrvaških bogoslovcev in en koroški. Med nami je bil, se razume, da smo ga hoteli imeti med sabo, dr. Krek. Navaden, vsakdanji, v hodni srajci, in vendar dr. Krek. Obrazložili smo svoje načrte. Hkrati nam je ležala pred očmi situacija slovenskega in hrvaškega ljudstva. Napili smo se do prekipevanja idealnega ognja, ki je lil iz Krekovega v sorodna srca, dostopna najbolj ob času premišljene srčne zveze z najvišjim idealom. Ko smo se razhajali, je razdelil med nas šentjoški župnik v naglici izdelane fotografije. V ozadju križ, na križu belo Kristusovo truplo, pod njim pa mi namesto Janeza in Marije. Pokazali smo Kreku skromno sliko; pogledal je in pripomnil naš učitelj, ki je hotel po nas videti ljudstvo srečno: »Ozadje je lepo.« In bolj ko cela pridiga je povedal en sam stavek, da je vsa lepota našega sestanka, našega dela in naših uspehov v razmerju do Križa —, v razmerju do Gospoda, ki ga ima pribitega ljubezen. (Anton Komlanec: Dr. Krek in njegovi vzgojni vpliv.)

Kraševec:

Dušno skrbstvo za mladeniče.

Kako fantovo dušo dobiti in jo katoliško oblikovati?

To je težko. In vendar, če fantov ne pridobiš za cerkev, ne bo imela mož, bodo družinski glavarji versko mlačni ali celo veri sovražni. Mož ima veljavo

v javnosti, on oblikuje javno mnenje in vse socialno ozračje, v katerem se giba vas. Za dekleta in žene se mnogo stori, a za fante odločno premalo. Treba bo fantovsko vprašanje temeljito preštudirati in potem iskati novih poti in sredstev, da pridemo do fantove duše in ji — na način, ki ji prija in je učinkovit — pomagamo, da se približa Bogu in se načelno vzgoji.

Nekaj novih sredstev za versko prebujenje fantov že imamo. Predvsem fantovska romanja, ki so se izvrstno obnesla. Treba bi bilo — dekanija za dekanijo — sistematično organizirati mladeniške dneve, romanja, dneve prerojenja in očiščevanja. Naše romarske cerkve niso nastale kar tako slučajno. Na njih je davna tradicija, slovesi naših mater, zakladi milosti, milostni spomini fantov, ki so prišli tja ob zaroki, in mož, ki so nesli prvorojenca posvetit. Ti veljci ne smejo usahniti. Peljimo fante na milostne kraje! Tako romanje je treba udomačiti, da postane običaj, potreba, fiksna zadeva celega dekanata. Pa vse mora biti fantovsko: pridiga, petje, mlaji, skupni obed, ves način, kako se romanje organizira.

Druga zadeva, ki se je moramo resno lotiti, so fantovske tridnevnice. Ponekod jih že imajo, tako n. pr. v Dornbergu, Dreženci in morda še kje. Tri dni se vršijo govori za fante zjutraj in zvečer. Obenem pa govornik zunaj cerkve drži individualno stike s fanti, jim svetuje, zaupajo mu, mnogo se da popraviti in pomagati. Poskusimo te fantovske tridnevnice vpeljati i drugod!

Kaj pa zaprte duhovne vaje za fante? Na Holandsko poglejmo! Tam se je izvršil verski prerod in je zacvelo krasno katoliško življenje (o čemur pričajo tisočeri misijonski poklici) ravno z duhovnimi vajami. Domovi za duhovne vaje so tam bolj gosti sejani kot pri nas društveni domovi. Kaj ko bi pri nas poskusili? Menda čč. gg. lazaristi na Gradu pripravljajo v svojem novem bivališču prostor za zaključene duhovne vaje. Bog daj blagoslova — in da bi ta zadeva kaj kmalu bila urejena! Toda kaj ko bi po-

skusili napraviti, koder gre, dekanijske duhovne vaje? Vsaka duhovnija naj pošlje 2—6 fantov (če jih v vsej fari takih ni, je prav žalostno spričevalo za duhovna!), v času, ko ni nujnega poljskega dela. En sobrat prevzame skrb za tehnično organizacijo, hrano, troške itd. Kdor ne more sam plačati, bi mu dal duhoven, — magari iz cerkvene blagajne. Boljših namenov je malo kot je ta: pokristjaniti naše moške.

Pa še nekaj velja: Tudi idejne, načelne izobrazbe ne smemo zanemarjati. Imamo žalostne skušnje, kako so mnogi, zelo mnogi (n. pr. med gojenci deškega semenišča okoli l. 1880.—1900) prej živo in praktično verni fantje potem versko *odpadli* in mnogi so celo postali voditelji aktivnega protiverstva. Brez načelne, sistematične vzgoje torej ni zanesljivih uspehov. To vemo. Tega pa še nisem dognal, kaj naj v tem pogledu storimo. Kdor ve, naj svetuje v »Zborniku«.

Unio apostolica.

Unio Apostolica je imela 19. 9. svoje prvo zborovanje. Sklicatelj sobrat Dom. Janež. Predsednik zborovanja sobrat Ig. Leban. — Štirje referati:

1. Ap. unija, njen početek in njeno sedanje stanje. (Janež). Rednih članov 17, aspirantov 6, umrl je 1, namreč Dr. Kržišnik. V Uniji je tudi prevz. nadškof. Referent želi, naj se na podlagi nadškofovega priporočila v letošnjem Foliu razpravlja o U. A. na dekanijskih konferencah. Za eventualne želje in vprašanja se je obrniti na njegov naslov (Studeno p. Postumia). Pri njem se dobi potrebna literatura in listine.

2. U. A. in papeži (Gregorec). Papeži so jo obdarili z mnogimi privilegiji in odpustki. O njej se tudi zelo pohvalno izražajo in jo duhovnikom toplo priporočajo: Leonu XIII. je ta družba delo božje Previdnosti in pozivlja vse duhovnike, naj se vpišejo. Pij X. vidi v tej stvari zagotovilo, da ostane duhovnik v

poklicu stanoviten, še več, da postane svet. Benedikt XV. smatra U. A. za prvovrstno pribežališče za duhovnike pred mnogimi in resnimi nevarnostmi sveta. Enako Pij XI.

3. Ugovori zoper U. A. (Zorzin). Opisuje jako drastično, kako zanemarja dolžnosti, če nisi v Uniji: odpade meditacija, studij, confessio, duhovno branje etc. Nekateri ugovori: »Nimam časa!« Smo res zelo obloženi z delom. Pa si duhovnik! Zase moraš čas dobiti. Ni maš časa?! Farani pa vedo, da ga imaš. Bog tudi ve, bolj kot škof. Pri škofu se izgovoriš, pri Bogu ne! Koliko pa za U. A. potrebuješ časa? Ne veliko. In če si zadržan, saj imaš znamenje +, da zamuješ v dotičnem predeul. »Ne potrebujem!« Ali nisi iz mesa? Ali studiraš vseeno? Mora biti kontrola! Sezidaj si nekaj antemurale! Vse to imaš v Uniji. Ta te vodi ad sacramentum poenitentiae p. 2 + na mesec), te sili k učnju (saj moraš vsak dan zapisati) in te nadzoruje.

4. Rožnivenec in U. A. (Žgur); priporoča naj pobožno molimo rožnivenec — ki smo ga dolžni po pravilih vsak dan moliti. Saj s to molitvijo Marijo posebno častimo, njo, ki jo vsak dan prosimo: O dulcis Virgo Maria, per te fiam votorum meorum compos, donec tecum coelestis gloriae fiam particeps.

Pri debati, se je med drugim posebno razpravljalo o mesečni rekolekciji. Od minima do maksima: »Če si preobložen z delom, vzemi zjutraj daljšo meditacijo. Premisli pretekli mesec. Za naprej načrt. Boljše nekaj kot nič. (Gregorec). Rekolekcije ne smemo prelahko vzeti. Vsaj par ur. (Kjuder.) Lepo navodilo dobiš v Nežmahovi knjiigi. Zjutraj dve meditaciji, obisk popoldne 2 meditaciji. (Ig. Leban).

P. Cavagna je povdarjal na tečaju za Kat. akcijo, da se mora vzeti rekolekcija resno. Cel dan in pa predvečer. (Cigoj.) U. A. je izvrstno sredstvo, da po duhovnih vajah ne padeš v prejšno mlačnost. Poskusi in spoznal boš (Kjuder.) Sklenilo se je glede samostojnosti naše Unije, da ostane še vse pri starem.

Priglasilo se je 21 aspirantov. Lep naš predek! Zborovanje je trajalo 2½ ure.

Prevzvišeni se je izjavil vpricho vseh v obednici, da mu je žal, da duhovnikom te prekristne naprave že preje ni priporočal.
S. Gregorec.

Književnost.

Manete in dilectione mea.

Srce Jezusovo in duhovnik. Priredil dr. Josip Jerše. Založil Glasnik S. J. Ljubljana, Zrinjskega 9. — Str. 68. Cena 3.— lire, s poštino 4.— lire.

To knjižico, ki je bila spisana v l. 1925 in se je bliskoma razširila v tisočeri izvodih med duhovščino — saj je francoska izdaja v 20.000 izvodih že v dobrem letu pošla — je dr. Jerše priredil za slovenske sobrate. Knjižico je sestavil po božen in učen duhovnik kontemplativnega reda, ki nikakor ne želi, da bi javnost zvedela za njegovo ime, češ da so te vrstice pisane bolj po božjih razsvetljenjih, kakor pa po lastnem prizadevanju. Vsebina: Uvod pisatelja — Et nos credidimus caritati — Bridka dejstva — Pozabljeni Bog — Si scires donum Dei! — Videte vocatiorem vestram. — Skrivnost uspeha. — Neupravičeni ugovori. — Presv. Srce in Evharistija. — Dolgotrajni študij — pa velika ljubezen — Censuram accipies. — Nove binokli. — Per Mariam ad Jesum. — Confirma fratres tuos! Venite, benedicti! — Dodatek.

Bildung des jungen Menschen.

Dr. Tihomer Toth, vsuč. profesor v Budimpešti 8° (VIII + 170 str.) Freiburg in Breisgau 1927 Herder. Broš, 3,40 marke, v platno vezana 4.20 M.

Vzgoji odraščajoče moške mladine, od 12.—20. leta, posveča katoliško vzgojeslovje vedno večjo pažnjo. Na Ogrskem si je Dr. Toth, profesor katoliške bogoslovne fakultete, s svojimi mladinskimi vzgojnimi spisi pridobil velik vpliv na mladino. Posebnost njegove metode je ta, da v kratkih duhovitih sestavkih zgrabi žive probleme mladega srca, njegovo majhno vsakdanje življenje, dogodke v družini, v delavnici, pri delu — pa tudi iz zgodovine, klasičnega slovstva daje pobude mladim bralcem. O vpljudnosti, o čem naj mladi fant govori, kako naj jé, o obleki, kako

naj piše pisma, o očetu, materi, bratih, sestrah, prijateljih, smehu — vse to je kratko, jasno, prepričevalno povedano. Drugo poglavje govori o zdravju, tretje o čtivu in študiju, zadnje pa o izbéri poklica. Vsa ta razmišljanja koreninijo v katoliškem nazoru. Pričujoča knjiga je lep vademecum za naše dijake. Iz nje pa bo tudi duhovnik, ki se trudi, držati trdne stike z odraščajočo mladino, posebno z ono, ki socialno višje stremi, črpal mnogo koristnega. Saj to si moramo vedno in vedno klicati v spomin, da moramo predvsem za fante skrbeti, fante vzgojiti, fante Cerkvi pridobiti. Za to pa je danes že treba posebne priprave, pastoralnega studija. Ta knjiga je v tem dober pomoček.
S.

Zapiski.

Misijonska iskra.

Danes vzdržuje Cerkev med pogani 20.247 šol za verški pouk in 20.878 ljudskih šol z 1⅛ milijona učenci, poleg tega 875 srednjih šol z 104.457 učenci in 143 gimnazij z 49.351 dijaki.

Za vzgojnim delom nič ne zaostaja karitativno delo. Tako vzdržujejo misijonarji 1365 sirotišnic s 73.719 otrok, 587 bolnišnic s 711.128 bolniki. Društvo za širjenje vere je zbralo leta 1925. po vsem svetu 49 milijonov lir, Dejanje sv. Detinstva okoli 20 milijonov lir.

Toda vse to zginja pred velikanskimi nalogami bodočnosti. Zdaj deluje 16.000 misijonarjev med pogani; toda ko vodijo dušno pastirstvo za 20 milijonov katoličanov, ki se nahajajo med pogani, kako naj se lotijo naloge oznanjati Kristusov evangelij ostali milijardi brezvernikov. Ko bi danes moglo nastopiti 50.000 misijonarjev pot v misijone, bi to ne bilo preveč. Odkod naj pridejo te množice?

Letno narašča število katoličanov med pogani za 600.000. Samo za te novovernike bi moralo prihajati 500 novih misijonarjev od zunaj.

Prav vsi narodi morajo sodelovati! Doslej so delovali za misijone predvsem romanski narodi. V zadnji dobi stopajo bolj in bolj v ospredje germanski narodi, predvsem anglo-saksonski. Katoliški Slovani, ki jih je okrog 40 milijonov, so zbrali za misijone okrog 200.000 lir, to je manj kot pol odstotka celotne vsote; slovanskih misijonarjev in misijonark je skupno okrog 200 v misijonih, to je okrog 1¼% osebja.

Mala Holandija, ki šteje 2½ milijona katoličanov (poleg 4½ milijona protestantov), ima zdaj v misijonih 1350 duhovnikov, 650 misijonskih bratov in 1250 sester, kljub temu, da ima v lastni državi veliki problem zedinjenja s protestanti.

Zato morajo tudi Slovenci stopiti na plan. -- V tem svetovnem misijonskem gibanju čutimo dih novega življenja; ta val življenja hočemo zadržati tudi mi!

Otroci in nedeljska sv. maša.

Neki sobrat pripoveduje v »Vzajemnosti« iz leta 1918. sledeč slučaj, ki pa bi utegnil tudi danes še posebno učinkovati:

Enkrat sem poskusil tako: Bil je ravno evangelij o izgubljenem Jezusu, katerega sta Marija in Jožef iskala in ga našla v templju. Sem pa še jaz poskusil, ali in kje se nahaja šolska mladina med sv. mašo. Vzel sem pred oltar se seboj katalog in po kratkem nagovoru in pojasnilu začel brati imena šolskih otrok. To je bilo veselje pri tistih, ki so bili v cerkvi! In še nekaj! Marsikdo se je oglasil s svojim »tukaj« tam daleč doli pod korom. To je romal gori pred oltar! Glavna stvar so bili itak le — starši! Oh, zakaj našega ni, so zdihovale matere — pa ravno danes ne! — In uspeh! Kontrola je pokazala, da manjka v cerkvi izmed 224 šoloobveznih otrok — 99! Bil je krašen dan brez mraza in brez slavne burje, torej gotovo veliko število. Potem je bila kontrola pa še v šoli; zakaj te ni bilo? To je bilo »pripravljenih« izgovorov. Ta ni imel hlač, oni ne klobuka, največ je pa bilo tisto nedeljo bolnih — trebušnih!

Kje smo pa mi?

Verska statistika iz škofije v Münstru izkazuje lansko leto 16.863 oseb, ki so se udeležili duhovni vaj v zato določenih domovih. Paderborn izkazuje 10.681 takih udeležencev. Tudi italijanski katoličani po nekaterih škofijah so v tem oziru daleč pred nami. Kaj storiti?

Kateheze.

Neki sobrat je vprašal, če se še dobe Kraglece: »Kateheze«, češ, da so te za prva šolska leta še najboljše. Urednik se s tem mnenjem popolnoma strinja, ker je naša mladina, kar se jezika tiče, še najbolj ugodna za Kragljeve kateheze, ki so še vedno po knjigarnah na prodaj.

Pripomba k misalu.

Na več župnijah sem našel »folia separata« razmetana po predalih, da mora človek včasih brskati po njih po četrto ure, preden jih najde. Tudi takozvanih »signakelnov« dostikrat ni ali pa premalo, vsled česar se posamezni listi jako težko obračajo, da lahko postaneš zraven nevoljen. — To vendar lahko vsak duhovnik sam skupaj zlepi; potem tudi ne bo nevarnosti, da bi list med sv. mašo padel na tla, ali da bi ga veter odnesel.

Ana Katarina Emmerick.

Dne 17. maja t. l. je razsodila obredna kongregacija, da vse knjige izpod peresa pisateljice Ane Katarine Emmerick, niso nikak zadržek za nadaljevanje procesa za njeno svetniško proglašenje, ker zapiski Brentanovi niso verodostojni. Sedaj je upati na uspešno nadaljevanje procesa.

Knjige Goriške Mohorjeve družbe

bodo izšle sredi novembra. Družba letos ne bo pobirala ovojnine; gospodje poverjeniki naj zberejo od udov le toliko prispevkov, da bodo krili prevozne stroške. Toplo priporočamo gg. poverjenikom, naj takoj ob izročitvi knjig vpišejo ude za l. 1928. Natančnejša navodila vsebuje okrožnica, ki bo priložena knjigam. — Odbor.

Memento.

Dne 25. oktobra t. l. je umrl sobrat Franc Cvejn, župnik v Borštu. Rojen je bil l. 1867. v Viski na Češkem, posvečen l. 1889. V Borštu je služboval 32 let in je celo vrsto let opravljal tudi župnijo Ricmanje. Bil je tih, vzgleden delavec v vinogradu Gospodovem. Memento ad oram!

Uredništvo in uprava »ZBORNIKA«:

Uredništvo: Stanko Stanič, kurat, Pie-dimonte del Calvario. (Prov. Gorizia).
Uprava »Zbornika«: Gorizia, Riva Piazzutta 18.

Izdajatelj: Zbor svečenicov sv. Pavla.
Oblastvom odgovarja: Stanko Stanič.
Tiska: Katoliška tiskarna v Gorici.

JOSIPINA PODGORNİK
RESTAVRACIJA CENTRAL
v GORICI, CORSO VERDI 32
Se priporoča p. t. rojakom. — — —

Andrej Mavrič
Gorica, Gosposka ulica št. 3

Bogata izbira domačega in inozemskega sukna. — Velika izbira kožuhovin. Lastna krojačnica moških in ženskih oblek.

Naša zavarovalnica **L' Union**
se nahaja v Gorici
ulica Barzellini 2.
A. RAVNIK.

Moderna tvrdka
in skladišče cerkvenih predmetov

FRANC LEBAN
GORICA - VIA DUOMO št. 7

Priporoča preč. duhovščini že izdelane cerkvene predmete, kakor: svečnike, svetiljke, kelihe, moštrance, srebrne in kovinaste itd. ••••• Popravljajo se že rabljeni predmeti s pozlačevanjem in posrebrotvanjem v ognju.

Delo solidno. Gene brez konkurence.

JAKOB ŠULIGOJ
urar in zlatar

GORICA - Via Carducci 19 (Gosposka ulica)

Zaloga najboljših švicarskih ur „UNION“ in „ALPINA“.

Katoliška knjigarna v Gorici ima v zalogi:

Testimonium status liberi

ESTRATTO del registro di nascita, matrimonio e di morte della famiglia

Certificato di morte e sepoltura

Krstni list — Testimonium nativitatis

Testimonium nativitatis et Baptismi

Certificato di nascita — Testimonium nativitatis

Atto di nascita

Certificato di matrimonio — Fides Matrimonialis

Fides Matrimonialis

ZAPISNIK o izpraševanju ženina in neveste v svrhu poizvedb pred poroko

Testimonium Doctrinae religionis

Oklicni list

Oznanilnica oklicev

Samski list

Nota pro denunciationibus factis

NOTA pro denuntiationibus in isthac Ecclesia faciendis

Certificato di stato libero

JOSIP KERŠEVANI

Gorica - Piazza Cavour 9 - - - - Stolni trg 9 desno - Gorica

Zaloga šivalnih strojev, dvokoles, gramafonov, samokresov, pušk ter vseh potrebščin k navedenim predmetom

GLAVNO ZASTOPSTVO DVOKOLES „BIANCHI„

Dr. L. MERMOLJA

zobozdravnik-specijalist
za ustne in zobne bolezni

Gorica, Travnik 5-II — Od 9-12 in 3-5

Andrej Fiegel

Restavracija in gostilna
s prenočiščem.

TRAVNIK

TRAVNIK

Brata Abuja - Gorica

ulica sv. Antona 4

Zaloga vipavskih, briskih
- - - in istrskih vin. - - -

Andrej Golja, Gorica

Travnik 22

trgovina hišnih kuhinjskih
potrebščin.

JOSIP LIPICER

izdelovatelj
cerkvenih posod, o-
rodja in lestencev

v Gorici

ulica Morelli šte. 17

Posrebuje in pozlačuje v
ognju in prenavlja stare
predmete po kar se da
nizki ceni. Splošno lastni
izdelek.

JOSIP CULOT

GORICA - RAŠTEL 2

Trgovina na drobno in na debelo igrač
in devocionalij. - - - Specialitete športnih
oprem in sandalov.

Katoliška tiskarna

Gorica - Vrh Placute 18

Ali vršite zanjo propagando?

GIUSEPPE MASSIG - Gorica - Corso Verdi šte. 18

ZALOGA TRANIN

Bogata izbira volnenega in svilenega blaga, sukna za gospode, perila, volne, žime, ter
Cene zmerne! kurjega in gosjega perja. Cene zmerne!